

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

Τμήμα: Λογοθεραπείας

Παρουσίαση πτυχιακής με θέμα:

<<Μαθησιακές δυσκολίες και διαταραχές συμπεριφοράς. Διαδικασία αξιολόγησης μέσω του ερωτηματολογίου του Achenbach.>>

Επιμέλεια:

Κληματσίδα Αικατερίνη (Α.Μ. 11527)

Επιβλέπουσα καθηγήτρια:

Ζακοπούλου Βικτωρία

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2012

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΕΣΤ ΑCHENBACH

Το Σύστημα Achenbach για Εμπειρικά Βασισμένη Αξιολόγηση (ΣΑΕΒΑ) χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση των ικανοτήτων, της προσαρμοστικής λειτουργικότητας και των προβλημάτων συμπεριφοράς και συναισθήματος σε παιδιά και εφήβους.

Το διαγνωστικό εργαλείο του Achenbach περιλαμβάνει τρία ερωτηματολόγια τα οποία χρησιμοποιούνται για τη συλλογή πληροφοριών. Αυτά τα ερωτηματολόγια είναι: Το Ερωτηματολόγιο για Γονείς (Child Behavior Checklist- CBCL), το Ερωτηματολόγιο για Εφήβους (Youth Self Report- YSR) και το Ερωτηματολόγιο για Εκπαιδευτικούς (Teacher's Report Form- TRF).

Για να μπορεί κανείς να διαπιστώσει εύκολα, με μια ματιά, τις ικανότητες και τα προβλήματα ενός παιδιού, όλες οι βαθμολογίες των στοιχείων και των κλιμάκων, δηλαδή το προφίλ του παιδιού, καταγράφονται σε ειδικά διαγράμματα του ΣΑΕΒΑ. Υπάρχουν δύο προφίλ, το ένα είναι το προφίλ των συνδρόμων και το άλλο το προφίλ των εναρμονισμένων με το DSM κλιμάκων.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟΧΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στη συγκεκριμένη έρευνα στόχος είναι, μέσα από την παρατήρηση των δεδομένων των ερωτηματολογίων του τεστ Achenbach, να διαπιστωθεί αν στο συγκεκριμένο δείγμα παρατήρησης (το οποίο έχει διαγνωστεί με μαθησιακές δυσκολίες και Δ.Ε.Π.Υ.) καταγράφεται μεγάλο ποσοστό που βρίσκεται στο κλινικό φάσμα και στις κλίμακες των συνδρόμων και στις εναρμονισμένες με το DSM κλίμακες, όσον αφορά τις κατηγορίες: παράβαση κανόνων, επιθετική συμπεριφορά (που περιέχονται στις κλίμακες συνδρόμων) και εναντιωματικά/ προκλητικά προβλήματα, προβλήματα διαγωγής (που περιέχονται στις εναρμονισμένες με το DSM κλίμακες).

Πιο συγκεκριμένα, στόχος της έρευνας είναι, μέσα από την παρατήρηση των δεδομένων των ερωτηματολογίων του τεστ Achenbach, να διαπιστωθεί αν στο συγκεκριμένο δείγμα παρατήρησης διαπιστώνεται συνοσηρότητα μεταξύ των μαθησιακών δυσκολιών και των διαταραχών της συμπεριφοράς και εάν το συγκεκριμένο εργαλείο είναι χρήσιμο για την ανίχνευση αυτής της συνοσηρότητας.

ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα που ακολουθεί στηρίχτηκε σε ένα δείγμα 66 παιδιών δημοτικού ηλικίας 6-12 ετών, το οποίο περιλαμβάνει 45 αγόρια και 21 κορίτσια. Τα 39 από τα 66 παιδιά βρίσκονται σε ηλικία από 9- 12 ετών και τα υπόλοιπα 27 σε ηλικία από 6-8 ετών.

Το δείγμα του πληθυσμού αποτελεί δείγμα περιστατικών του Ιατροπαιδαγωγικού Κέντρου του νοσοκομείου, Παπανικολάου που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη. Η επιλογή του συγκεκριμένου δείγματος έγινε με βάση την ηλικία των παιδιών (βασική προϋπόθεση ήταν να βρίσκονται τα παιδιά σε ηλικία από 6-12 ετών) και με βάση τη διάγνωση των μαθησιακών δυσκολιών στα περιστατικά. Εκτός από τη διάγνωση των μαθησιακών δυσκολιών τα περιστατικά έτυχε να παρουσιάζουν όλα και Δ.Ε.Π.Υ.

Η έρευνα βασίστηκε στο διαγνωστικό εργαλείο Achenbach, το οποίο είχε χορηγηθεί από την ψυχολόγο του Ιατροπαιδαγωγικού Κέντρου στα περιστατικά αυτά, όπως και σε άλλα, για την αξιολόγηση των ικανοτήτων, της προσαρμοστικής λειτουργικότητας και των προβλημάτων συμπεριφοράς και συναισθήματος των περιστατικών του Ιατροπαιδαγωγικού Κέντρου. Τα ερωτηματολόγια χορηγήθηκαν είτε στο σχολικό περιβάλλον των παιδιών είτε στο σπίτι της εκάστοτε οικογένειας.

ΣΕ ΠΟΙΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΦΙΛ ΒΑΣΙΣΤΗΚΕ Η ΕΡΕΥΝΑ

Η ερευνά βασίστηκε στα δεδομένα που υπήρχαν συμπληρωμένα στο ερωτηματολόγιο των γονέων (Child Behavior Checklist- CBCL) και στο ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών (Teacher's Report Form- TRF), καθώς το δείγμα μας δεν περιλαμβάνει εφήβους.

Για την ανάλυση των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν από την έρευνα χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω νόρμες, βάση των οποίων μπορούμε να συγκρίνουμε τη βαθμολογία του εκάστοτε παιδιού με τους συνομηλικούς του. Αυτές οι νόρμες ονομάζονται «προφίλ», και μας δίνουν τη γενική εικόνα που παρουσιάζει το κάθε παιδί.

Οι νόρμες που χρησιμοποιήθηκαν είναι: το προφίλ των κλιμάκων των συνδρόμων και το προφίλ των εναρμονισμένων με το DSM κλιμάκων.

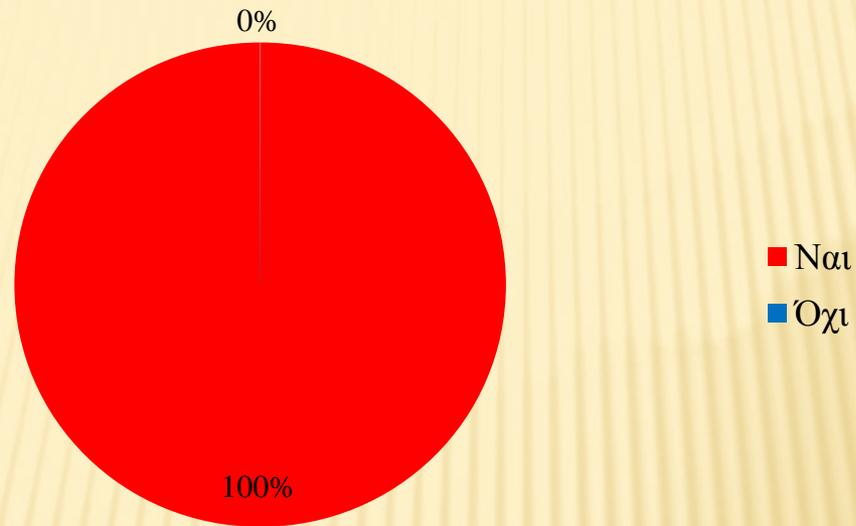
Η έρευνα όσον αφορά το προφίλ των συνδρόμων έδωσε βάση κυρίως στη παράβαση κανόνων και στην επιθετική συμπεριφορά και όσον αφορά το προφίλ των κλιμάκων που είναι εναρμονισμένες με το DSM βασίστηκε στα εναντιωματικά- προκλητικά προβλήματα και στα προβλήματα διαγωγής.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Προκειμένου για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας, εφαρμόστηκε περιγραφική στατιστική ανάλυση. Πιο συγκεκριμένα, επιχειρήσαμε την παρουσίαση μέσω διαγραμματικών απεικονίσεων:

1. των δημογραφικών χαρακτηριστικών του δείγματος: i) εκδήλωση μαθησιακών δυσκολιών, ii), εκδήλωση ΔΕΠΥ, iii), φύλο, iv) ηλικία, v) επανάληψη τάξης, vi) παρακολούθηση τμήματος ένταξης – ειδικού σχολείου.
2. των απαντήσεων των γονέων και των εκπαιδευτικών στα αντίστοιχα ερωτηματολόγια και θεματικές τους.

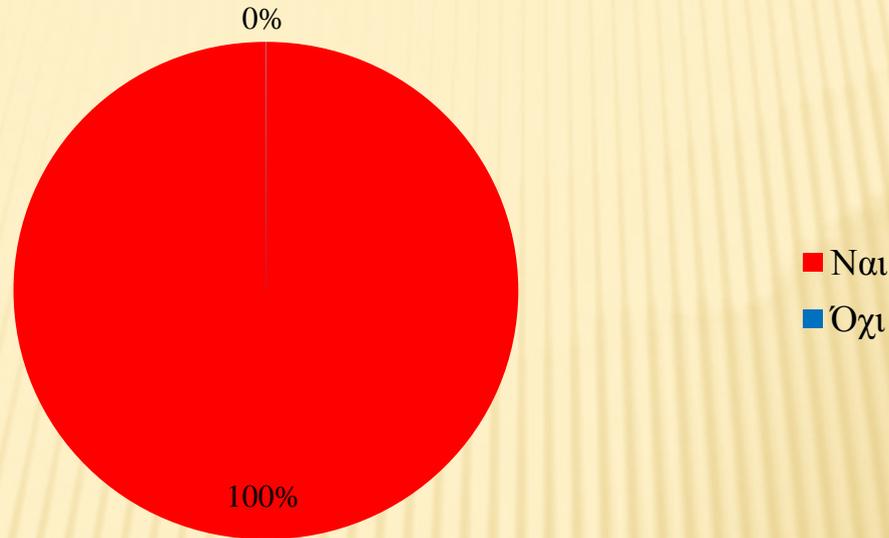
Μαθησιακές Δυσκολίες

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

Το ποσοστό 100 % του δείγματος που αντιπροσωπεύεται από 66 παιδιά της έρευνας μου έχει διαγνωσθεί με μαθησιακές δυσκολίες, πράγμα που αποτελούσε και προϋπόθεση για την πραγματοποίησή της.

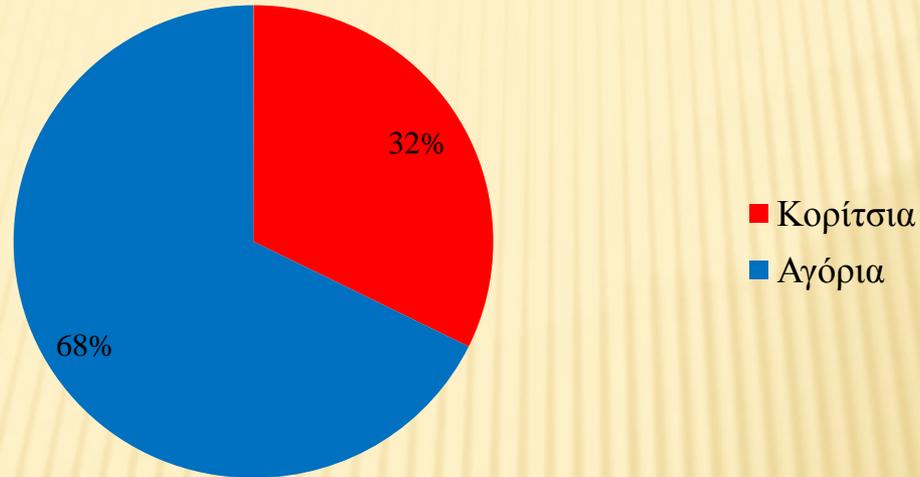
ΔΕΠ-Υ

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

Επίσης, το ποσοστό 100% του δείγματος που αντιπροσωπεύεται από 66 παιδιά παρουσιάζει Δ.Ε.Π.Υ. Αυτό δεν αποτελούσε προϋπόθεση για την διεξαγωγή της έρευνας αλλά προέκυψε σαν συνοσυρότητα με τις μαθησιακές δυσκολίες. Επομένως, όλο το δείγμα των 66 μαθητών, έχει διαγνωστεί με μαθησιακές δυσκολίες και Δ.Ε.Π.Υ. Γεγονός που μας δείχνει ότι το σύνδρομο Δ.Ε.Π.Υ. συνοδεύεται και από άλλα προβλήματα, ένα εκ των οποίων είναι οι μαθησιακές δυσκολίες.

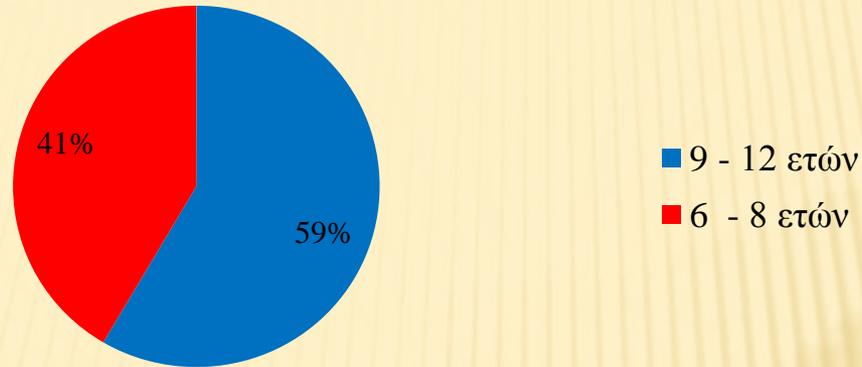
Φύλο

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

Τα αγόρια αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό, το 68% του δείγματος (το οποίο αντιστοιχεί σε 45 αγόρια) και ταυτόχρονα περίπου το διπλάσιο σε σύγκριση με τα κορίτσια που αποτελούν το ποσοστό 32% (που αντιστοιχεί σε 21 κορίτσια). Σύμφωνα με το θεωρητικό κομμάτι της εργασίας, αυτό μας αποδεικνύει την υπεροχή των αγοριών έναντι των κοριτσιών που συνήθως υπάρχει ως προς το κλινικό φάσμα.

Ηλικία

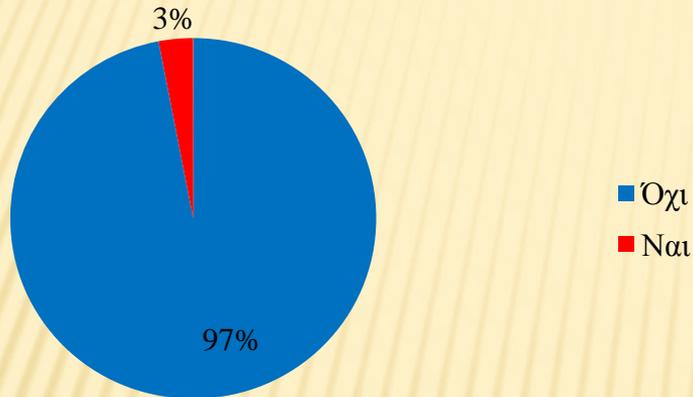

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

Τα μεγαλύτερα παιδιά ηλικίας 9-12 ετών εμφανίζονται συχνότερα στο δείγμα από ότι τα μικρότερα ηλικίας 6-8 ετών. Το ποσοστό των μεγαλύτερων μαθητών που είναι 59% αντιπροσωπεύει 39 μαθητές που η ηλικία τους κυμαίνεται μεταξύ 9-12 ετών. Το ποσοστό των μικρότερων μαθητών που είναι 41% αντιπροσωπεύει 27 μαθητές που η ηλικία τους κυμαίνεται μεταξύ 6-8 ετών. Κάποιοι πιθανοί λόγοι αυτού του αποτελέσματος μπορεί να οφείλονται στους παρακάτω παράγοντες: Σημαντικό ρόλο μπορεί να παίζει η έλλειψη ή η φτωχή πρόληψη για την αποφυγή των μαθησιακών δυσκολιών από το εκπαιδευτικό σύστημα και η απουσία ενημέρωσης των εκπαιδευτικών για αυτές τις δυσκολίες ή η αδυναμία πρόσληψης δασκάλων ειδικής εκπαίδευσης. Επίσης, άλλος λόγος μπορεί να αφορά το δυσμενή οικογενειακό κλίμα λόγω ψυχολογικών προβλημάτων και κοινωνικοοικονομικών συνθηκών ή την απουσία ευθύνης κάποιων γονέων για τα παιδιά τους, που άργησαν να καταλάβουν ότι το παιδί τους αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα με τα μαθήματα ή γενικά με τη συμπεριφορά του.

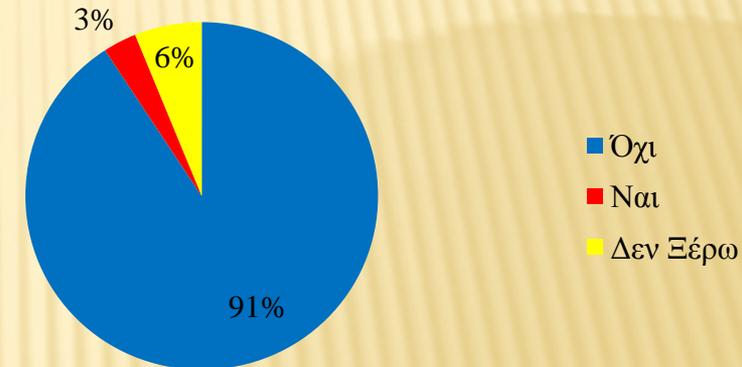
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ CBCL ΚΑΙ TRF (ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΑΞΗΣ)

Επανάληψη τάξης (ερωτηματολόγιο CBCL)

Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των γονέων και έτσι όπως προκύπτει από τα δεδομένα της στατιστικής ανάλυσης, μόλις το 3% των παιδιών έχει επαναλάβει την τάξη του. Αυτό το ποσοστό αντιστοιχεί σε 2 μόνο μαθητές από τους 66 του δείγματος.

Επανάληψη τάξης (ερωτηματολόγιο TRF)

Τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης που προκύπτουν από το ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών συμπίπτουν με αυτά του ερωτηματολογίου των γονέων όσον αφορά το ποσοστό των παιδιών που έχει επαναλάβει την τάξη. Υπάρχει όμως και ένα ποσοστό 6% εκπαιδευτικών, το οποίο αντιστοιχεί σε 4 δασκάλους, που υποστηρίζουν ότι δε γνωρίζουν αν το παιδί έχει επαναλάβει την τάξη.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

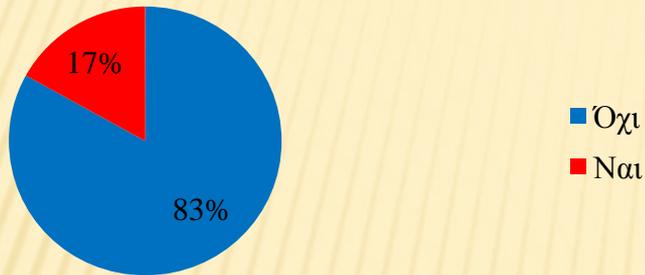
Επανάληψη τάξης (ερωτηματολόγιο CBCL): Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των γονέων, 2 από τους 66 μαθητές του δείγματος έχουν επαναλάβει την τάξη τους. Ο πληθυσμός αυτός δεν είναι σημαντικός και μας δείχνει ότι λίγα παιδιά επαναλαμβάνουν τη τάξη τους παρ' όλες τις μαθησιακές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Αυτό το γεγονός μπορεί να είναι αισιόδοξο λόγω του ότι παρ' όλες τις δυσκολίες τους τα παιδιά μπορούν και ανταπεξέρχονται στη τάξη τους ή μπορεί να είναι δείγμα ανησυχίας και να σημαίνει ότι οι γονείς δε θέλουν να στέλνουν τα παιδιά τους στην ίδια τάξη για κοινωνικοοικονομικούς λόγους.

Επανάληψη τάξης (ερωτηματολόγιο TRF): Τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης του ερωτηματολογίου των εκπαιδευτικών συμπίπτουν με αυτά του ερωτηματολογίου των γονέων όσον αφορά τον αριθμό των παιδιών που έχει επαναλάβει την τάξη. Ωστόσο, 4 δάσκαλοι που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο υποστηρίζουν ότι δε γνωρίζουν αν το παιδί έχει επαναλάβει την τάξη.

Αυτό μας δείχνει την ανεπάρκεια του εκπαιδευτικού συστήματος απέναντι στους μαθητές, αφού δεν είναι ενήμερο για τις ανάγκες και τις αποδόσεις τους και επομένως δεν ανταποκρίνεται σ' αυτές. Σύμφωνα με τα παραπάνω, στο μέλλον πρόκειται να υπάρξει δυσκολία όσον αφορά την παρέμβαση - την αντιμετώπιση των δυσκολιών του μαθητή είτε αυτές είναι μαθησιακές είτε συνυπάρχουν και με διαταραχές συμπεριφοράς.

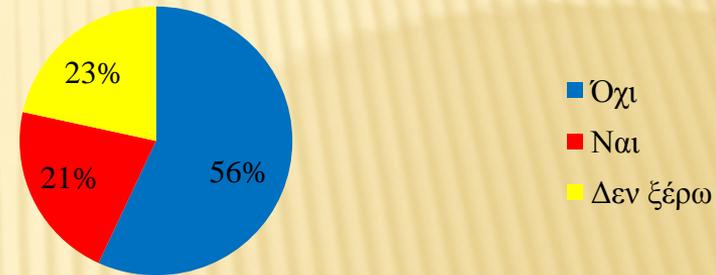
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ CBCL ΚΑΙ TRF (ΤΜΗΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ – ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ)

Τμήμα ένταξης- Ειδικό σχολείο
(ερωτηματολόγιο CBCL)

Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των γονέων και έτσι όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης, μόνο το 17% των παιδιών βρίσκεται σε τμήμα ένταξης – ειδικό σχολείο. Αυτό το ποσοστό αντιστοιχεί σε 11 μαθητές από τους 66 του δείγματος. Παρατηρούμε εδώ πως οι μαθητές που βρίσκονται σε τμήμα ένταξης είναι περισσότεροι (11) από τους μαθητές που έχουν επαναλάβει την τάξη τους (2).

Τμήμα ένταξης- Ειδικό σχολείο
(ερωτηματολόγιο TRF)

Τα δεδομένα της στατιστικής ανάλυσης που προκύπτουν από το ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών όσον αφορά το ποσοστό 21%, των παιδιών που βρίσκεται σε τμήμα ένταξης – ειδικό σχολείο, τα οποία αντιπροσωπεύουν 14 μαθητές διαφέρουν σημαντικά από το ποσοστό 17% των παιδιών που αντιπροσωπεύουν 11 μαθητές και προκύπτουν από το ερωτηματολόγιο των γονέων. Υπάρχει όμως και ένα ποσοστό 23% εκπαιδευτικών, δηλαδή 15 δάσκαλοι, που υποστηρίζουν ότι δε γνωρίζουν αν το παιδί βρίσκεται σε τμήμα ένταξης – ειδικό σχολείο.

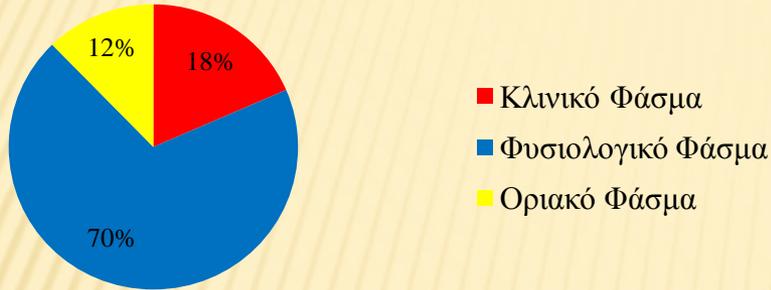
ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Τμήμα ένταξης – Ειδικό σχολείο (ερωτηματολόγιο CBCL): Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των γονέων παρατηρούμε εδώ πως οι μαθητές που βρίσκονται σε τμήμα ένταξης είναι περισσότεροι (11) από τους μαθητές που έχουν επαναλάβει την τάξη τους (2). Αυτό το γεγονός αποτελεί αισιόδοξο μήνυμα και μας δείχνει ότι η ειδική εκπαίδευση στην Ελλάδα βρίσκεται σε καλό δρόμο και φροντίζει για την παροχή ειδικής βοήθειας σε αυτά τα παιδιά που το έχουν ανάγκη.

Τμήμα ένταξης – Ειδικό σχολείο (ερωτηματολόγιο TRF): Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών 14 μαθητές βρίσκονται σε τμήμα ένταξης ειδικό σχολείο (δηλαδή 3 μαθητές περισσότεροι από όσους υποστηρίζουν οι γονείς). Αυτή η διαφορά στον πληθυσμό των παιδιών που βρίσκεται σε τμήμα ένταξης ίσως να δικαιολογείται αν υποθέσουμε πως κάποιος από τους γονείς ίσως αδυνατούν να παραδεχτούν για κοινωνικούς λόγους ότι το παιδί τους παρακολουθεί κάποιο πρόγραμμα ειδικής αγωγής. Έτσι με τη μη παραδοχή του προβλήματος από τους ίδιους τους γονείς το πρόβλημα των παιδιών τους συνεχίζει να παραμένει και η παρέμβαση καθυστερεί και άλλο. Όσον αφορά τους 15 δασκάλους που δεν γνωρίζουν αν το παιδί βρίσκεται σε τμήμα ένταξης, αυτό τεκμηριώνεται από τη θεωρία που υπάρχει στο πρώτο μέρος της εργασίας, που υποστηρίζει ότι πολλοί δάσκαλοι της κανονικής εκπαίδευσης δεν συνεργάζονται ή δεν έχουν χρόνο να συνεργαστούν με τους δασκάλους ειδικής αγωγής ή και το αντίθετο με αποτέλεσμα οι πρώτοι να μην ενημερώνονται για τις δυσκολίες των μαθητών τους.

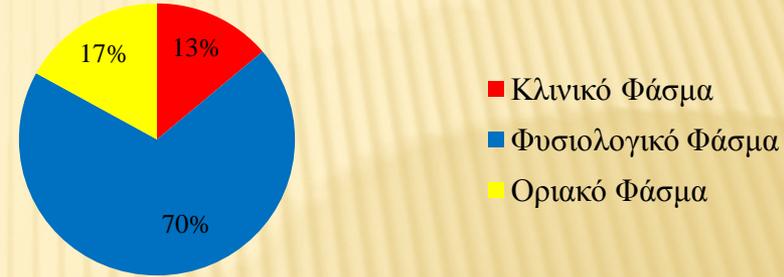
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ CBCL ΚΑΙ TRF (ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ)

Κλίμακες συνδρόμων (CBCL-VII)

Τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης του ερωτηματολογίου των γονέων όσον αφορά την **κατηγορία-παράβαση κανόνων**, (η οποία αποτελεί μέρος των κλιμάκων συνδρόμων) είναι τα εξής: Το μεγαλύτερο ποσοστό 70%, των παιδιών βρίσκεται στο φυσιολογικό φάσμα (το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί σε 46 μαθητές) , στη συνέχεια ακολουθεί το κλινικό φάσμα με ποσοστό 18% (το οποίο αντιστοιχεί σε 12 μαθητές) και τέλος το οριακό με ποσοστό 12% (που αντιστοιχεί σε 8 μαθητές).

Κλίμακες συνδρόμων (TRF-VII)

Τα δεδομένα- αποτελέσματα που προκύπτουν από το ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών στη **κατηγορία-παράβαση κανόνων** των κλιμάκων συνδρόμων, έχουν σημαντική απόκλιση από αυτά του ερωτηματολογίου των γονέων. Το κλινικό φάσμα εδώ βρίσκεται στο 13% και αντιπροσωπεύει 9 μαθητές, ενώ στο CBCL βρίσκεται στο 18% και αντιπροσωπεύει 12 μαθητές. Το οριακό βρίσκεται στο 17% και αντιπροσωπεύει 11 μαθητές, ενώ στο CBCL βρίσκεται στο 12% και αντιπροσωπεύει 8 μαθητές. Το φυσιολογικό, όμως, είναι στα ίδια επίπεδα με ποσοστό 70% , που καταγράφεται και στο ερωτηματολόγιο των γονέων και αντιπροσωπεύει 46 μαθητές.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Κλίμακες συνδρόμων (CBCL - VII): Συμπερασματικά καταλήγουμε πώς δεν είναι μεγάλος ο αριθμός των παιδιών που παρουσιάζει παραβατική συμπεριφορά και πως ο πληθυσμός των παιδιών που βρίσκεται στο οριακό φάσμα φαίνεται να πλησιάζει αυτόν που βρίσκεται στο κλινικό. Το ποσοστό του κλινικού φάσματος καθώς και του οριακού μπορεί να οφείλονται σε έλλειψη σωστής διαπαιδαγώγησης των παιδιών από τους γονείς και γενικά από το περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνουν με αποτέλεσμα να οδηγούνται σε παραβατικές πράξεις (όπως να πίνουν αλκοόλ, να παραβαίνουν κανόνες, να λένε ψέματα, να εξαπατούν, να βρίζουν κ.λ.π.)

Κλίμακες συνδρόμων (TRF- VII): Η μείωση του κλινικού φάσματος εδώ σε σχέση με το φάσμα που καταγράφηκε στο ερωτηματολόγιο των γονέων σημαίνει: είτε ότι στο χώρο του σχολείου οι μαθητές δεν παρουσιάζουν τον ίδιο ρυθμό στην παράβαση των κανόνων, είτε ότι οι δάσκαλοι δεν είναι σε θέση να καταγράφουν πάντα την παραβατική συμπεριφορά του κάθε μαθητή τους. Αντίθετα, η αύξηση του οριακού φάσματος εδώ σε σχέση με το φάσμα που καταγράφηκε στο ερωτηματολόγιο των γονέων σημαίνει την αδυναμία των γονέων να παραδεχτούν εκείνα τα πράγματα που κάνουν τη συμπεριφορά των παιδιών τους να φαίνεται παραβατική για λόγους ίσως αδυναμίας ή έλλειψης γνώσεων και κρίσης.

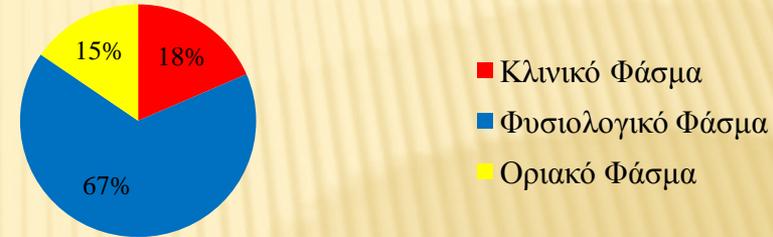
ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ CBCL ΚΑΙ TRF (ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ)

Κλίμακες συνδρόμων (CBCL-VIII)

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης που έχει γίνει στη **κατηγορία-επιθετική συμπεριφορά** των κλιμάκων συνδρόμων του ερωτηματολογίου των γονέων, είναι μεγαλύτερο το ποσοστό 29% των παιδιών που βρίσκεται στο κλινικό φάσμα (που αντιπροσωπεύει 19 μαθητές) σε σχέση με το ποσοστό 18% των παιδιών που παρουσιάζουν παραβατική συμπεριφορά (που αντιπροσωπεύει 12 μαθητές). Το ποσοστό των παιδιών που βρίσκεται στο οριακό φάσμα είναι 30%, δηλαδή αφορά τους 20 μαθητές του δείγματος και ο πληθυσμός αυτός ξεπερνάει τους μαθητές που βρίσκονται στο κλινικό φάσμα κατά ένα μαθητή.

Κλίμακες συνδρόμων (TRF-VIII)

Τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης, που έχει γίνει στη **κατηγορία-επιθετική συμπεριφορά** των κλιμάκων συνδρόμων του ερωτηματολογίου των εκπαιδευτικών, έχουν σημαντική απόκλιση από αυτά του ερωτηματολογίου των γονέων. Συγκεκριμένα το οριακό φάσμα εδώ είναι το μισό του ποσοστού που υπάρχει στις κλίμακες του CBCL, δηλαδή εδώ το ποσοστό είναι 15% και αντιπροσωπεύει 10 μαθητές, ενώ στο CBCL είναι 30% και αντιπροσωπεύει 20 μαθητές. Επίσης παρατηρείται μείωση του ποσοστού του κλινικού φάσματος που είναι 18% (αφορά 10 μαθητές) σε σχέση με το ποσοστό 29% (αφορά 19 μαθητές) του κλινικού φάσματος του CBCL.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Κλίμακες συνδρόμων (CBCL - VIII): Συμπερασματικά, καταλήγουμε στο ότι φαίνεται να υπάρχει μια άμεση σχέση της επιθετικής συμπεριφοράς με την παραβατική συμπεριφορά, καθώς τα περισσότερα παιδιά που παρουσιάζουν επιθετική συμπεριφορά παρουσιάζουν και παραβατική. Όπως, επίσης και αυτών των δύο κατηγοριών με τις μαθησιακές δυσκολίες (αφού όλο το δείγμα έχει διαγνωστεί με αυτές).

Κλίμακες συνδρόμων (TRF- VIII): Συμπερασματικά παρατηρούμε πως στο περιβάλλον του σχολείου μειώνεται η επιθετική συμπεριφορά των μαθητών, καθώς υπό το πρίσμα της διαπίστωσης των γονέων αυτή η συμπεριφορά παρατηρείται πιο έντονη και συστηματική στο σπίτι και στο περιβάλλον εκτός του σχολείου. Αυτό μπορεί να οφείλεται στην ύπαρξη μικρότερων παιδιών στην οικογένεια, με αποτέλεσμα τα μεγαλύτερα παιδιά να τα ζηλεύουν και να συμπεριφέρονται άσχημα και επιθετικά με σκοπό να τραβήξουν την προσοχή των γονιών τους.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ CBCL ΚΑΙ TRF (ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΟ DSM ΚΛΙΜΑΚΕΣ)

Εναρμονισμένες με DSM (CBCL-5)

Εναρμονισμένες με DSM (TRF-5)

Τα δεδομένα της στατιστικής ανάλυσης που προκύπτουν από το ερωτηματολόγιο των γονέων όσον αφορά την κατηγορία **εναντιωματικά - προκλητικά προβλήματα** (η οποία αποτελεί μέρος των κλιμάκων που είναι εναρμονισμένες με το DSM) είναι τα εξής: Φαίνεται πως το κλινικό φάσμα καταλαμβάνει ένα σημαντικό μέρος της πίτας 29% (που αντιστοιχεί με 19 μαθητές), ενώ το οριακό ένα μικρότερο κομμάτι μόλις το 12% (που αντιστοιχεί με 8 μαθητές) και το φυσιολογικό καταλαμβάνει το 59% (που αντιστοιχεί με 39 μαθητές).

Τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης που έχει γίνει στο ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών και αφορά την κατηγορία **εναντιωματικά - προκλητικά προβλήματα** έχουν μεγάλη απόκλιση από αυτά του ερωτηματολογίου των γονέων. Ειδικότερα στο ποσοστό του κλινικού φάσματος που εδώ είναι μόνο 5% (δηλαδή, 3 μαθητές), ενώ στο CBCL είναι 29% (δηλαδή, 19 μαθητές), αλλά και στο ποσοστό του οριακού που εδώ είναι μόνο 9% (δηλαδή, 6 μαθητές) ενώ στο CBCL 12% (δηλαδή, 8 μαθητές) και τέλος το ποσοστό του φυσιολογικού που εδώ είναι 86% (δηλαδή, 57 μαθητές) ενώ στο CBCL μόνο 59% (δηλαδή, 39 μαθητές).

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Εναρμονισμένες με DSM (CBCL -5): Συμπερασματικά καταλήγουμε στο ότι φαίνεται να υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθησιακών δυσκολιών και των διαταραχών της συμπεριφοράς και συγκεκριμένα των εναντιωματικών – προκλητικών προβλημάτων.

Εναρμονισμένες με DSM (TRF-5): Αυτή η σημαντική μείωση στον αριθμό των παιδιών που βρίσκονται στα δύο φάσματα (κλινικό, οριακό) στο ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών, συνεχίζει να υπάρχει και εδώ, όπως είχε παρατηρηθεί και στις κλίμακες των συνδρόμων και πιθανόν να οφείλεται στους ίδιους λόγους που αναφέραμε πιο πάνω.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ CBCL ΚΑΙ TRF (ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΟ DSM ΚΛΙΜΑΚΕΣ)

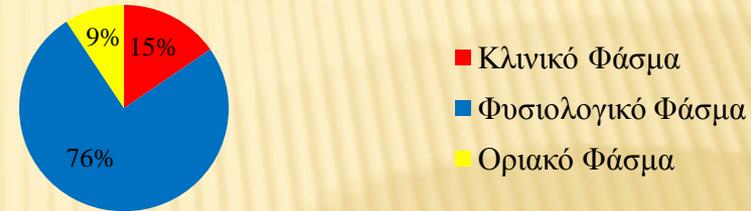
Εναρμονισμένες με DSM (CBCL-6)

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης που έχει γίνει στη κατηγορία - **προβλήματα διαγωγής** των κλιμάκων που είναι εναρμονισμένες με το DSM του ερωτηματολογίου των γονέων, το ποσοστό 23% (που αφορά 15 μαθητές και είναι στο οριακό φάσμα), είναι μεγαλύτερο σε σχέση με το ποσοστό 12% (που αφορά 8 μαθητές) που βρίσκονται στο όριο να παρουσιάσουν εναντιωματικά – προκλητικά προβλήματα.

Αντίθετα, το ποσοστό 21% (που αντιστοιχεί σε 14 παιδιά και βρίσκεται στο κλινικό φάσμα) είναι μικρότερο από το ποσοστό 29% (που αντιστοιχεί με 19 παιδιά) που παρουσιάζουν εναντιωματικά – προκλητικά προβλήματα.

Εναρμονισμένες με DSM (TRF-6)

Η ίδια μείωση (σε σύγκριση με το CBCL) του ποσοστού του κλινικού και οριακού φάσματος παρατηρείται και στα δεδομένα της στατιστικής ανάλυσης στην κατηγορία – **προβλήματα διαγωγής** των κλιμάκων που είναι εναρμονισμένες με το DSM του ερωτηματολογίου των εκπαιδευτικών. Με μεγαλύτερη μείωση στο οριακό φάσμα με ποσοστό 9% (δηλαδή, 6 μαθητές), σε σχέση με το ποσοστό 23% (δηλαδή, 15 μαθητές) και με μικρότερη στο κλινικό φάσμα με ποσοστό 15% (δηλαδή, 10 μαθητές), σε σχέση με το ποσοστό 21% (δηλαδή, 14 μαθητές) του CBCL.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Εναρμονισμένες με DSM (CBCL-6): Φαίνεται πως και αυτή η κατηγορία επηρεάζεται από τις μαθησιακές δυσκολίες αλλά και από το Δ.Ε.Π.Υ. που παρουσιάζουν τα παιδιά του δείγματος. Συμπερασματικά καταλήγουμε στο ότι ο αριθμός των παιδιών που εμφανίζει προβλήματα διαγωγής είναι μικρότερος, σε σύγκριση με τον αριθμό των παιδιών της κατηγορίας, εναντιωματικά – προκλητικά προβλήματα, ενώ ο αριθμός των παιδιών που είναι στο όριο να εμφανίσει προβλήματα διαγωγής είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των παιδιών που είναι στο όριο να εμφανίσει εναντιωματικά – προκλητικά προβλήματα. Επομένως, υπάρχει και εδώ μία σχέση αλληλεπίδρασης ανάμεσα στα εναντιωματικά – προκλητικά προβλήματα και στα προβλήματα διαγωγής.

Εναρμονισμένες με DSM (TRF-6): . Η μείωση του κλινικού και οριακού φάσματος εδώ σε σχέση με το φάσμα που καταγράφηκε στο ερωτηματολόγιο των γονέων σημαίνει: είτε ότι στο χώρο του σχολείου οι μαθητές δεν παρουσιάζουν τον ίδιο ρυθμό στα προβλήματα διαγωγής, είτε ότι οι δάσκαλοι δεν είναι σε θέση να καταγράφουν πάντα τα προβλήματα του κάθε μαθητή τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τα δεδομένα της στατιστικής ανάλυσης που έγινε στο δείγμα των 66 παιδιών παρατηρούμε ότι:

Στο προφίλ των κλιμάκων των συνδρόμων, τα παιδιά που εκδηλώνουν επιθετική συμπεριφορά είναι περισσότερα από τα παιδιά που εκδηλώνουν παραβατική συμπεριφορά. Το ίδιο συμβαίνει και με τα παιδιά που βρίσκονται στο όριο για να εκδηλώσουν επιθετική συμπεριφορά, είναι δηλαδή πιο πολλά από αυτά που βρίσκονται στο όριο για να εκδηλώσουν παραβατική συμπεριφορά.

Στο προφίλ των εναρμονισμένων με το DSM κλιμάκων, τα παιδιά που εκδηλώνουν εναντιωματικά – προκλητικά προβλήματα είναι περισσότερα από τα παιδιά που εκδηλώνουν προβλήματα διαγωγής. Ενώ, τα παιδιά που κινδυνεύουν να εμφανίσουν προβλήματα – διαγωγής είναι περισσότερα από αυτά που κινδυνεύουν να εμφανίσουν εναντιωματικά – προκλητικά προβλήματα.

Επίσης, παρατηρούμε ότι: τα παιδιά που εκδηλώνουν προβληματική συμπεριφορά (που βρίσκονται ,δηλαδή, στο κλινικό φάσμα), είτε αυτή εμφανίζεται σαν παραβατική ή επιθετική, είτε σαν εναντιωματικά – προκλητικά προβλήματα ή προβλήματα διαγωγής, εκδηλώνουν αυτή την συμπεριφορά πιο άμεσα και συστηματικά στο χώρο του σπιτιού παρά στο χώρο του σχολείου. Το ίδιο ισχύει και για τα παιδιά που βρίσκονται στο όριο και κινδυνεύουν να εμφανίσουν προβληματική συμπεριφορά και τις παραπάνω επιμέρους κατηγορίες της.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Συμπερασματικά καταλήγουμε ότι οι μαθησιακές δυσκολίες μπορεί να εμφανίζονται ταυτόχρονα με άλλες διαταραχές. Μπορεί να συνυπάρχουν με προβλήματα στην αυτορρύθμιση της συμπεριφοράς, στην κοινωνική αντίληψη και στην κοινωνική αλληλεπίδραση, αλλά οι δυσκολίες αυτές από μόνες τους δεν αποτελούν μαθησιακές δυσκολίες.

Με βάση τα παραπάνω διαπιστώθηκε χρήσιμη η χορήγηση του τεστ Achenbach, καθώς το συγκεκριμένο διαγνωστικό εργαλείο είναι κατάλληλο τόσο για την αξιολόγηση των διαταραχών της συμπεριφοράς, όσο και για την ανίχνευση της συνοσηρότητας μεταξύ των μαθησιακών δυσκολιών και των διαταραχών της συμπεριφοράς.

Ο υπεύθυνος ειδικός θα πρέπει να συνθέτει και να συνδυάζει τα αποτελέσματα που έχουν συγκεντρωθεί, έτσι ώστε να επιτυγχάνει την πιο ολοκληρωμένη αξιολόγηση της λειτουργικότητας του παιδιού για να κάνει τη σωστή αξιολόγηση ώστε να οργανώσει την παρέμβαση για την καταλληλότερη αντιμετώπιση. Για αυτό, καμία βαθμολογία των εργαλείων δεν πρέπει να παίρνει αυτόματα τη θέση της διάγνωσης, αλλά θα πρέπει να δίνεται περισσότερη έμφαση στην διεπιστημονική προσέγγιση, καθώς αυτή βοηθά στην αποτελεσματικότερη διάγνωση.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΘΕΡΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!!
